

Pensioenreglement Stichting Pensioenfonds NLR d.d. 1 januari 2023

Inhoudsopgave

Artikel 1	Inleidende bepalingen	3
Artikel 2	Deelnemerschap	5
Artikel 3	Aanspraken op pensioen, verzekering daarvan	6
Artikel 4	Ingang en einde van pensioenen	6
Artikel 5	Pensioengevend salaris, franchise en pensioengrondslag	7
Artikel 6	Grootte ouderdomspensioen	7
Artikel 7	Uitruil van ouderdomspensioen voor partnerpensioen	8
Artikel 8	Grootte partnerpensioen	9
Artikel 9	Uitruil van partnerpensioen voor ouderdomspensioen	9
Artikel 10	Bepalingen in geval van echtscheiding of beëindiging geregistreerd partnerschap	9
Artikel 11	Bijzonder partnerpensioen in geval van echtscheiding of beëindiging partnerschap	10
Artikel 12	Wezenpensioen	11
Artikel 13	Informatieverstrekking	12
Artikel 14	Verhoging opgebouwde aanspraken	13
Artikel 15	Verhoging ingegane pensioenen respectievelijk premievrije pensioenaanspraken vóór 1 januari 2002	13
Artikel 16	Verhoging ingegane pensioenen respectievelijk premievrije pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2002 en opgebouwd tot en met 31 december 2020.	14
Artikel 17	Bijdragen aan pensioenregeling	15
Artikel 18	Garantiekosten	15
Artikel 19	Mogelijke wijziging pensioenregeling en kortingsregel	16
Artikel 20	Beëindiging deelnemerschap door overlijden of pensionering, uitkering van pensioenen	16
Artikel 21	Pensioenaanspraken bij beëindiging deelnemerschap vóór pensioendatum	17
Artikel 22	Vervroegde pensionering	17
Artikel 23	Uitgesteld ouderdomspensioen	18
Artikel 25	Variatie in hoogte ouderdomspensioen	19
Artikel 26	Afkoop, automatische waardeoverdracht vervreemden en prijsgeven van pensioen	19
Artikel 27	Bijzondere bepalingen i.v.m. arbeidsongeschiktheid	21
Artikel 28	Afwijking ten gunste	24
Artikel 29	Overgangsbepalingen	24
Artikel 30	Bijzondere overgangsbepalingen m.b.t. pensioenregeling vóór 1 januari 1975	25
Artikel 31	Opheffing van Fonds	26
Artikel 32	Klachtenregeling	26
Artikel 33	Inwerkingtreding Pensioenreglement, vaststelling	26

Bijlage A	Regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken	28
Bijlage B	Klachten- en geschillenregeling Stichting Pensioenfonds NLR	31
Bijlage C	Parameters 2023	33

Artikel 1   Inleidende bepalingen

1. De pensioenregeling zoals in de Pensioenovereenkomst tussen werkgever en werknemers is vastgelegd, wordt op grond van de Pensioenwet gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst. Deze uitkeringsovereenkomst betreft een vastgestelde pensioenuitkering en behelst een middelloonregeling.
2. In dit Pensioenreglement gelden de begripsomschrijvingen van de Statuten van de Stichting Pensioenfonds NLR.
3. Voorts wordt verstaan onder:
  - verzekeraar : de levensverzekeringsmaatschappij(en) – in het bezit van de ingevolge van de Wet op het Financieel Toezicht vereiste vergunning – waarbij het Fonds de uit dit Pensioenreglement voortvloeiende pensioenaanspraken geheel of gedeeltelijk heeft verzekerd;
  - deelnemersjaar : elk jaar dat de werknemer sedert de laatste toetreding als deelnemer aan het Fonds is verbonden en tot zijn/haar pensioeningangsdatum verbonden kan zijn, alsmede deelnemersjaren welke aan de deelnemer zijn toegekend als gevolg van waardeoverdracht van bij een vorige werkgever opgebouwde pensioenaanspraken, e.e.a. overeenkomstig het bepaalde in de Regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken (zie bijlage A van dit Pensioenreglement);
  - mutatedatum : de datum, waarop de grootte van het pensioengevend salaris wordt vastgesteld;
  - peildatum : 1 januari van elk jaar;
  - pensioendatum : de 1ste van de maand samenvallend met dan wel eerstvolgend op de 68ste verjaardag van de deelnemer;
  - pensioeningangsdatum : de daadwerkelijke ingangsdatum van het ouderdomspensioen.
  - partner :
    1. de persoon die voor de pensioeningangsdatum gehuwd is met de (gewezen) deelnemer, óf
    2. de persoon die voor de pensioeningangsdatum een geregistreerd partnerschap is aangegaan met de (gewezen) deelnemer, óf
    3. de ongehuwde persoon, die bij het overlijden van de (gewezen) deelnemer met deze samenwoont krachtens een voor de pensioeningangsdatum aangegaan partnerschap.
  - geregistreerd partnerschap: het partnerschap conform titel 5A, boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

- partnerschap : de gezamenlijke huishouding tussen de ongehuwde (gewezen) deelnemer met een andere ongehuwde persoon, die geen van beiden een geregistreerd partnerschap of een andere gezamenlijke huishouding hebben, als zij:
  - geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn zijn van elkaar;
  - op hetzelfde adres zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie;
  - ten minste zes maanden onafgebroken een gezamenlijke huishouding voeren of een notariële samenlevingsovereenkomst hebben gesloten waarin de gezamenlijke huishouding is vastgelegd.
- echtscheiding : einde van het huwelijk of het geregistreerd partnerschap anders dan door overlijden;
- echtscheidingsdatum : de datum waarop de echtscheidings- of ontbindingsbeschikking is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand;
- beëindiging partnerschap : beëindiging van het partnerschap door het opheffen van de gezamenlijke huishouding (anders dan door overlijden of het aangaan van een huwelijk) door de (oud-, gewezen) deelnemer en/of zijn/haar partner;
- einddatum partnerschap : de datum waarop het partnerschap (anders dan door overlijden) is beëindigd blijkt een door de (gewezen) deelnemer en zijn/haar partner ondertekende verklaring, dan wel vanaf de datum waarop de (gewezen) deelnemer ten genoegen van het Bestuur heeft aangetoond dat de gezamenlijke huishouding ten minste een half jaar feitelijk heeft opgehouden te bestaan.
- kinderen : de kinderen, van de (oud-, gewezen) deelnemer, die uit een vóór de ingangsdatum van het ouderdomspensioen aangegaan huwelijk zijn geboren resp. vóór de ingangsdatum van het ouderdomspensioen wettelijk zijn erkend, dan wel vóór die datum tot zijn/haar stief- en pleegkinderen zijn gaan behoren;
- A.O.W. : Algemene Ouderdomswet;
- A.O.W.-gerechtigde leeftijd: De pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a van de A.O.W.;
- A.N.W. : Algemene Nabestaandenwet;
- W.A.O. : Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering;

- W.I.A. : Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen;
- UWV : Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
- (pensioen-) aanspraken : aanspraken op uitkeringen ingevolge dit Pensioenreglement; toegekende toeslagen worden tot de pensioenaanspraken gerekend; eventuele toekomstige toeslagen worden niet tot de pensioenaanspraken gerekend;
- pensioengevend salaris : de inkomsten van een deelnemer die meetellen bij het bepalen van de pensioenopbouw, zoals nader omschreven in artikel 5;
- franchise : het gedeelte van het pensioengevend salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd, zoals nader omschreven in artikel 5;
- pensioengrondslag : het pensioengevend salaris verminderd met de franchise;
- belanghebbende : persoon die uit hoofde van de Statuten en/of het Pensioenreglement rechten kan ontlenen of meent te kunnen ontlenen jegens het Fonds;
- Pensioenrecht : Ingegane pensioenaanspraak;
- pensioengerechtigde : de persoon voor wie het pensioen is ingegaan;
- eerste ziektedag : de eerste werkdag waarop de werknemer wegens ziekte niet heeft gewerkt of het werken tijdens werktijd is gestaakt. Leidend is de dag vermeld op de beschikking zoals deze door het UWV wordt afgegeven;

Artikel 2 Deelnemerschap

1. Deelnemers zijn werknemers bij NLR die overeenkomstig de bepalingen van dit Pensioenreglement pensioenaanspraken verwerven jegens het Fonds.
Voorts wordt een werknemer als deelnemer toegelaten op de eerste van de maand samenvallend met dan wel volgend op zijn/haar 18de verjaardag.
Indien de werknemer op de datum van zijn/haar indiensttreding 18 jaar of ouder is, wordt hij/zij op de eerste van de maand samenvallend met of volgend op de datum van indiensttreding als deelnemer toegelaten.
2. De deelnemer ontvangt bij indiensttreding bij de werkgever een exemplaar van het Pensioenreglement. Binnen drie maanden na wijziging van het Pensioenreglement wordt hij/zij schriftelijk op de hoogte gesteld van wijzigingen in het Pensioenreglement.
3. Na 31 december 2022 treden geen nieuwe deelnemers meer toe tot het Fonds. Vanaf 1 januari 2023 worden voorts geen pensioenaanspraken meer opgebouwd bij het Fonds op basis van dit pensioenreglement, tenzij en voor zover sprake is van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in geval van arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 27.

4. Het deelnemerschap eindigt:
  - zodra de deelnemer ophoudt werknemer bij de werkgever te zijn;
  - op de pensioeningangsdatum;
  - door beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en het Fonds. In afwijking van de vorige zin eindigt het deelnemerschap niet voor de deelnemer wiens eerste ziektedag ligt vóór of op de beëindigingsdatum van de uitvoeringsovereenkomst (31 december 2022), mits genoemde deelnemer aansluitend in aanmerking komt voor premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in geval van arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 27. Uitsluitend in dat geval wordt het deelnemerschap geacht te zijn voortgezet vanaf de beëindigingsdatum van de uitvoeringsovereenkomst tot het tijdstip waarop de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw krachtens artikel 27 eindigt.
5. Voor deelnemers die ouderschapsverlof als bedoeld in artikel 20 lid 5 van de Arbeidsvoorwaarden NLR genieten, gelden, gedurende maximaal 18 maanden, de bepalingen van het Pensioenreglement alsof geen ouderschapsverlof is verleend.

Artikel 3 Aanspraken op pensioen, verzekering daarvan

1. De deelnemer of gewezen deelnemer heeft, volgens de in dit Pensioenreglement neergelegde regeling, aanspraak op:
  - a. levenslang ouderdomspensioen;
  - b. levenslang partnerpensioen; en
  - c. wezenpensioen.
2. De aanspraken worden verzekerd bij een verzekeraar.
3. De aanspraken worden beheerst door de met de verzekeraar afgesloten verzekeringsovereenkomst en dit Pensioenreglement. Deze verzekeringsovereenkomst ligt voor de deelnemers op een door het Bestuur daarvoor aangewezen plaats ter inzage.
4. De financiering van de aanspraken vindt plaats door middel van:
  - a. koopsommen, voor zover het betreft inkoop van pensioenen op grond van reeds vervulde deelnemersjaren;
  - b. wisselende jaarpremie, voor zover het betreft het verzekeren van pensioenen op grond van toekomstige diensttijd.

Artikel 4 Ingang en einde van pensioenen

1. Het ouderdomspensioen gaat in op de pensioeningangsdatum en wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de oud-, of gewezen deelnemer. De pensioeningangsdatum valt altijd op de eerste van een maand.
2. Het partnerpensioen gaat in op de dag van overlijden van de (oud-, gewezen) deelnemer en wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de partner.

3. Het wezenpensioen gaat in op de dag van overlijden van de (oud-, gewezen) deelnemer en wordt voor ieder kind uitgekeerd zolang wordt voldaan aan de vereisten van artikel 12 lid 1, dan wel tot en met de dag, waarop hij/zij voordien overlijdt.

Artikel 5 Pensioengevend salaris, franchise en pensioengrondslag

1. Onder pensioengevend salaris wordt verstaan de som van het 12-voud van het vaste maandsalaris, de vakantietoeslag, en een eventuele onregelmatigheidstoeslag en een eventuele vliegbekwaamheidstoelage voor zover deze toeslagen niet variabel zijn, met inachtneming van het fiscaal maximum pensioengevend salaris als bedoeld in de Wet op de Loonbelasting 1964 (zie artikel 8 van bijlage C van dit Pensioenreglement).
2. a. Voor de deelnemer die in deeltijd werkt, met een daarbij aangepast salaris, wordt het over enig jaar genoten salaris herleid tot het jaarsalaris dat die deelnemer genoten zou hebben, indien hij/zij in het betrokken jaar een volledige dienstbetrekking zou hebben gehad.
b. Bij een functiewijziging waaraan een lager salaris is verbonden, wordt het pensioengevend salaris per de datum van de wijziging aangepast.
3. De grootte van het pensioengevend salaris wordt voor een deelnemer vastgesteld op de 1ste januari van elk jaar, voor het eerst echter op de datum van toelating en voor het laatst op de 1ste januari onmiddellijk voorafgaande aan het einde van het deelnemerschap. Het pensioengevend salaris kan echter jaarlijks maximaal 15% stijgen.
4. Indien in de loop van een jaar het vaste jaarsalaris of de vakantietoeslag wordt verhoogd krachtens een voor de werknemers algemeen geldende maatregel, zal het pensioengevend salaris op de 1ste van de maand, waarin bedoelde maatregel van kracht werd, worden verhoogd met het bedrag, dat voor de deelnemer uit de maatregel als salarisverhoging voortvloeit.
5. De franchise is het gedeelte van het pensioengevend salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd. De franchise is in enig jaar gelijk aan € 791,85 plus 10/7 maal het tot een jaarbedrag herleid ouderdomspensioen als genoemd in AOW¹ artikel 9 lid 5 sub b, geldend op de laatste peildatum.
6. De pensioengrondslag is het pensioengevend salaris verminderd met de franchise.

Artikel 6 Grootte ouderdomspensioen

1. Het jaarlijks ouderdomspensioen bedraagt voor elk deelnemersjaar vanaf 1 januari 2022 of vanaf de latere datum van aanvang van verwerving van het ouderdomspensioen, 0,865% van de voor dat jaar vastgestelde pensioengrondslag.
Vanaf 1 januari 2023 worden er geen pensioenaanspraken (waaronder ouderdomspensioen) meer opgebouwd op basis van dit pensioenreglement, tenzij en voor

---

¹ Dit artikel betreft de AOW-uitkering voor een gehuwde met een AOW-gerechtigde partner, verhoogd met de vakantietoeslag.

zover er sprake is van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw ingeval van arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 27.

2. Indien de bijdrage aan de pensioenregeling zoals omschreven in artikel 17 in enig jaar niet voldoende is om deze pensioenopbouw te financieren, kan het Bestuur de pensioenopbouw voor dat jaar verlagen tot een bij de premieruimte passend niveau.
3. Voor de opbouw van ouderdomspensioenaanspraken geldt een drempelperiode van 2 maanden vanaf de datum van indiensttreding, als bedoeld in artikel 14 van de Pensioenwet. Na afloop van de drempelperiode verwerft de deelnemer jegens het Fonds met terugwerkende kracht aanspraken vanaf het moment van deelname aan deze pensioenregeling.
4. Reeds opgebouwde pensioenaanspraken blijven behouden.
5. Bij de opbouw van het ouderdomspensioen worden de deelnemersjaren in volle maanden nauwkeurig bepaald.
6. Voor de deelnemer die in deeltijd werkt, met een daarbij aangepast salaris, wordt de jaarlijkse pensioengrondslag gebaseerd op artikel 5 lid 2 sub a vermenigvuldigd met de deeltijdfactor.

Artikel 7 Uitrust van ouderdomspensioen voor partnerpensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft op het moment van beëindiging van het deelnemerschap en op de pensioeningangsdatum, eenmalig het recht om een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen voor extra partnerpensioen. Dit zodanig dat het partnerpensioen na uitrust ten hoogste 70% bedraagt van het ouderdomspensioen dat na uitrust resteert.
2. Het na een scheiding aan de (gewezen) echtgenoot/echtgenote of partner toekomend deel van het ouderdomspensioen als bedoeld in artikel 10 kan niet in de uitrust worden betrokken.
3. De uitrust van een deel van het ouderdomspensioen voor extra partnerpensioen geschiedt op basis van een seksenutrale uitrustfactor volgens de regels die bij of krachtens de Pensioenwet worden gesteld. De uitrustfactoren worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid door de actuaaris van de verzekeraar berekend en door het Bestuur vastgesteld. De uitrustfactoren zijn vastgelegd in artikel 1 van bijlage C van dit Pensioenreglement.
4. Het Fonds biedt de mogelijkheid tot uitrust aan uiterlijk 3 maanden voor de pensioeningangsdatum dan wel binnen 3 maanden na voortijdige beëindiging van het deelnemerschap. De (gewezen) deelnemer dient zijn keuze voor de uitrust binnen een maand na ontvangst van de aanbieding schriftelijk aan het Fonds kenbaar te maken. De keuze is eenmalig en onherroepelijk nadat deze is ingegaan.
5. Ten gevolge van de uitrust vervalt de aanspraak op het uitgeruilde deel van het ouderdomspensioen. Het ontstane verlies aan ouderdomspensioen kan niet worden gecompenseerd.

Artikel 8 Grootte partnerpensioen

1. Het jaarlijks partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdompensioen zoals berekend volgens artikel 6. Bij overlijden vóór de pensioendatum wordt dit ouderdompensioen bepaald als ware de deelnemer met verder ongewijzigd gebleven pensioengevend salaris en franchise tot de pensioendatum deelnemer gebleven.
2. Gedurende de drempelperiode van artikel 6 lid 3 wordt partnerpensioen op risicobasis verzekerd.
3. Indien de deelnemer onbetaald verlof heeft verkregen blijft zijn/haar partnerpensioen tijdens dit onbetaalde verlof tot maximaal 18 maanden op risicobasis, zonder verdere opbouw, verzekerd. Er is geen sprake meer van voortzetting van pensioenopbouw en risicodekking bij het Fonds in geval van onbetaald verlof omdat het deelnemerschap in de pensioenregeling van het Fonds met ingang van 1 januari 2023 is beëindigd.

Artikel 9 Uitruil van partnerpensioen voor ouderdompensioen

1. De (gewezen) deelnemer kan er op de pensioeningangsdatum voor kiezen de opgebouwde aanspraken op het partnerpensioen (gedeeltelijk) uit te ruilen voor extra ouderdompensioen (hierna te noemen uitruil van partnerpensioen).
2. De (gewezen) deelnemer dient zijn keuze voor de uitruil ten minste drie maanden vóór de pensioeningangsdatum schriftelijk aan het Fonds kenbaar te maken onder overlegging van een verklaring waaruit blijkt dat de (gewezen) deelnemer en diens echtgenoot/echtgenote of partner instemmen met vermindering van het partnerpensioen. De keuze is eenmalig en onherroepelijk nadat deze is ingegaan.
3. De uitruil van partnerpensioen geschiedt op basis van een sekseneutrale uitruilfactor volgens de regels die bij of krachtens de Pensioenwet worden gesteld. De uitruilfactoren worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid door de actuaris van de verzekeraar berekend en door het Bestuur vastgesteld. De uitruilfactoren zijn vastgelegd in artikel 2 van bijlage C van dit Pensioenreglement.
4. De mogelijkheid tot uitruil van partnerpensioen voor extra ouderdompensioen geldt voor de aanspraken die na 1 januari 2002 worden opgebouwd, waarbij de verhogingen van de aanspraken op ouderdompensioen over de deelnemersjaren gelegen voor 1 januari 2002 als gevolg van salarisverhogingen na 1 januari 2002 eveneens in de uitruil worden betrokken.
5. Uitrui van bijzonder partnerpensioen als bedoeld in artikel 10 lid 1 is niet mogelijk.
6. Ten gevolge van de uitruil vervalt de aanspraak op het uitgeruilde deel van het partnerpensioen. Het ontstane verlies aan partnerpensioen kan niet worden gecompenseerd.

Artikel 10 Bepalingen in geval van echtscheiding of beëindiging geregistreerd partnerschap

1. In geval van echtscheiding heeft de echtgenoot of geregistreerde partner die met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde gehuwd is geweest of een geregistreerd

- partnerschap heeft gehad, recht op verevening van het ouderdomspensioen volgens het bepaalde in de "Wet verevening pensioenrechten bij scheiding". Deze wet bepaalt dat de gewezen echtgenoot of geregistreerde partner recht krijgt op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer.
2. Het recht op verevening kan rechtstreeks tegenover het Fonds geldend worden gemaakt indien de echtscheiding/beëindiging geregistreerd partnerschap binnen 2 jaar na de scheidingsdatum/beëindigingsdatum aan het Fonds wordt gemeld. Indien de melding binnen twee jaar aan het Fonds is gedaan, betaalt het Fonds het aan de gewezen echtgenoot of geregistreerd partner toekomende deel van het ingegane ouderdomspensioen vanaf de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer rechtstreeks uit. De uitbetaling aan de gewezen echtgenoot of geregistreerd partner eindigt bij overlijden van de gewezen deelnemer, of bij het eerdere overlijden van de gewezen echtgenoot of geregistreerd partner.
  3. Het Fonds kan uitsluitend worden aangesproken voor dat deel van het te verevenen ouderdomspensioen dat het Fonds nog moet uitkeren vanaf een maand nadat zij het daartoe bestemde en correct ingevulde "mededelingsformulier" heeft ontvangen. Indien de echtscheiding/beëindiging niet tijdig aan het Fonds is gemeld, kan de gewezen echtgenoot of geregistreerd partner het recht op verevening uitsluitend nog tegenover de gewezen deelnemer uitoefenen.
  4. Het bepaalde in lid 1 is niet van toepassing indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en echtgenoot/geregistreerde partner bij huwelijkse voorwaarden of bij een schriftelijke overeenkomst met het oog op de scheiding de Wet verevening van pensioenrechten bij scheiding hebben uitgesloten.

Artikel 11 Bijzonder partnerpensioen in geval van echtscheiding of beëindiging partnerschap

1. Indien het huwelijk of (geregistreerd) partnerschap van de (oud-, gewezen) deelnemer of gepensioneerde eindigt anders dan door overlijden, heeft zijn/haar gewezen partner aanspraak op een bijzonder partnerpensioen.
2. Het bijzondere partnerpensioen gaat in op de dag waarop de (oud-, gewezen) deelnemer of gepensioneerde overlijdt, en het wordt uitgekeerd tot en met de dag van overlijden van de gewezen partner.
3. De grootte van het bijzondere partnerpensioen is gelijk aan het premievrije partnerpensioen waarop de gewezen echtgenote/echtgenoot of partner aanspraak zou hebben verkregen als de deelnemer op de echtscheidingsdatum, einddatum van het (geregistreerd) partnerschap zijn/haar dienstbetrekking met de werkgever anders dan door overlijden zou hebben beëindigd.
4. Eindigt het huwelijk of het (geregistreerd) partnerschap na beëindiging van het deelnemerschap, dan is het bijzondere partnerpensioen gelijk aan het op de dag van beëindiging van het deelnemerschap vastgestelde premievrije partnerpensioen.

5. Een volgende partner heeft aanspraak op een verlaagd partnerpensioen. Het verlaagde partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen bepaald overeenkomstig artikel 8 lid 1, verminderd met het bijzondere partnerpensioen.
6. Eindigt een in lid 1 van dit artikel omschreven huwelijk of (geregistreerd) partnerschap na beëindiging van het deelnemerschap, dan heeft een volgende partner geen aanspraak op enig (of verlaagd) partnerpensioen.
7. Met betrekking tot de verdeling van pensioenaanspraken in geval van echtscheiding of ontbinding van het huwelijk of partnerschap na scheiding van tafel en bed of beëindiging van het (geregistreerd) partnerschap kunnen de (oud-, gewezen) deelnemer of gepensioneerde en zijn/haar partner bij huwelijkse voorwaarden of bij een schriftelijk gesloten overeenkomst met het oog op scheiding (echtscheidingsconvenant) overeenkomen dat wordt afgeweken van hetgeen ter zake van de verdeling van pensioenaanspraken t.b.v. een gewezen echtgenoot/echtgenote of partner rechtens geldt. De overeenkomst is slechts geldig indien aan de overeenkomst een verklaring van de verzekeraar is gehecht, dat hij bereid is een uit de afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
8. De bij echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed of beëindiging van het (geregistreerd) partnerschap betrokken partijen zullen daarvan terstond schriftelijk mededeling doen aan de verzekeraar onder overlegging van de benodigde bewijsstukken. Noch het Fonds noch de verzekeraar is aansprakelijk voor eventuele nadelige gevolgen van te late melding.
9. In afwijking van de vorige leden van dit artikel bestaat geen recht op bijzonder partnerpensioen voor een partner als omschreven in artikel 1 lid 3 indien de pensioengeldige tijd van de gewezen deelnemer geheel is gelegen vóór 1 januari 1997.

Artikel 12 Wezenpensioen

1. Na overlijden van de (oud-, gewezen) deelnemer gaat voor ieder van de pensioengerechtigde kinderen een wezenpensioen in. Pensioengerechtigd zijn de kinderen die:
  - a. jonger zijn dan 21 jaar;
  - b. 21 jaar of ouder, maar nog geen 27 jaar zijn, zolang:
    - of hun voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels in beslag wordt genomen door of in verband met het volgen van onderwijs of van een beroepsopleiding;
    - of zij ten gevolge van ziekte of gebreken niet in staat zijn om 55% te verdienen van hetgeen lichamelijk en geestelijk gezonde kinderen, die overigens in gelijke omstandigheden verkeren, kunnen verdienen en daartoe ook, hetzij het afgelopen jaar niet in staat zijn geweest, hetzij vermoedelijk in het eerstkomende jaar niet in staat zullen zijn.
2. Na het overlijden van een (oud-, gewezen) deelnemer bedraagt het jaarlijkse wezenpensioen per kind 21,5% van het overeenkomstig artikel 8 lid 1 berekende partnerpensioen.

3. Gedurende de drempelperiode van artikel 6 lid 3 wordt wezenpensioen op risicobasis verzekerd.
4. Voor de kinderen als bedoeld in artikel 1 wordt het wezenpensioen verdubbeld indien er geen nabestaande partner (meer) is die recht heeft op partnerpensioen.

Artikel 13 Informatieverstrekking

1. Iedere belanghebbende is verplicht tot medewerking aan de goede uitvoering van dit Pensioenreglement en dient aan het Fonds alle gevraagde inlichtingen die voor de pensioenregeling van belang zijn te verstrekken, zo nodig onder overlegging van officiële stukken.
2. Iedere belanghebbende is in ieder geval verplicht aan de werkgever zo spoedig mogelijk schriftelijk melding te doen en de daartoe benodigde bewijsstukken over te leggen van een wijziging in de persoonlijke leefsituatie, onder meer:
  - a. van de ontbinding van zijn/haar huwelijk of beëindiging van het (geregistreerd) partnerschap en wel uiterlijk 14 dagen daarna;
  - b. van zijn/haar stief- en pleegkinderen zoals nader omschreven in artikel 1 lid 3 bij de definitie van kinderen;
  - c. voor zover het een ongehuwde deelnemer betreft – van de namen, voornamen en geboortedata van zijn/haar kinderen jonger dan 21 jaar.De meldingen betreffende de hiervoor bedoelde kinderen dienen uiterlijk 14 dagen na aanvang van het deelnemerschap of na verandering van het aantal kinderen te worden gedaan. De werkgever informeert vervolgens het Fonds zo spoedig mogelijk schriftelijk over de wijzigingen, zoals opgenomen in sub a tot en met c.
3. Bij het niet voldoen aan de verplichtingen genoemd in de vorige leden van dit artikel vervalt het recht op uitkering krachtens dit Pensioenreglement, indien en voor zover het Fonds door onvoldoende medewerking is benadeeld. Hierbij zullen eventueel reeds gedane onverschuldigde uitkeringen door het Fonds worden teruggevorderd dan wel verrekend met toekomstige uitkeringen.
4. De deelnemer ontvangt conform artikel 21 van de Pensioenwet binnen drie maanden na de start van verwerving van pensioenaanspraken informatie over de kenmerken van de pensioenregeling en over persoonlijke omstandigheden die een actie van de deelnemer kunnen vergen.
5. De deelnemer wordt jaarlijks, door middel van een uniform pensioenoverzicht (UPO), geïnformeerd over de stand van zijn pensioenaanspraken op 31 december van het voorafgaande jaar. Deze informatieverplichting zal in ieder geval voldoen aan de eisen die de Pensioenwet er aan stelt.

Bij beëindiging van de deelname aan de pensioenregeling, en daarna eens in de vijf jaar, ontvangt de gewezen deelnemer van het Fonds ten minste de in de Pensioenwet omschreven verplichte informatie.

Het Fonds verstrekt aan de pensioengerechtigde bij pensioeningang en daarna jaarlijks ten minste de in de Pensioenwet omschreven verplichte informatie.

5. Het Fonds verstrekt aan de echtgenoot/echtgenote of partner op het moment dat deze de status van gewezen echtgenoot/echtgenote of partner als bedoeld in artikel 10 verkrijgt, en daarna eens in de vijf jaar, ten minste de in de Pensioenwet omschreven verplichte informatie.
Het Fonds verstrekt aan de (gewezen) echtgenoot/echtgenote of partner bij verevening als bedoeld in artikel 10, en daarna eens in de vijf jaar, ten minste de in de Pensioenwet omschreven verplichte informatie.
6. De (gewezen) deelnemers, gewezen partners en de pensioengerechtigden kunnen op verzoek bepaalde, in de Pensioenwet omschreven, informatie opvragen (zoals het geldende Pensioenreglement en hun pensioenoverzicht).

Artikel 14 Verhoging opgebouwde aanspraken

1. Op de pensioenaanspraken opgebouwd tot en met 31 december 2020 wordt in beginsel jaarlijks per 1 januari toeslag verleend van maximaal de stijging van de (niet afgeleide) CBS prijsindex van oktober conform het op 28 augustus 2023 vastgestelde indexatiebeleid en voor zover en voor zolang dit kan worden gefinancierd uit de hiertoe bestemde reserve.
2. Op de pensioenaanspraken van deelnemers opgebouwd vanaf 1 januari 2021 wordt geen toeslag verleend.

Artikel 15 Verhoging ingegane pensioenen respectievelijk premievrije pensioenaanspraken vóór 1 januari 2002

1. Op de pensioenrechten ingegaan vóór 1 januari 2002 en de premievrije pensioenaanspraken van gewezen deelnemers met ontslag gegaan vóór deze datum, wordt jaarlijks per 1 oktober toeslag verleend van maximaal de stijging van de CAO-loonindex (categorie volwassen werknemers in het particuliere bedrijf per maand inclusief bijzondere beloningen, eerste publicatie) volgens het CBS (juli), maar cumulatief gemaximeerd op een percentage van 3% per jaar.
Bij elke aanpassing worden de pensioenen gesteld op een bedrag gelijk aan p/q maal het op de pensioeningangsdatum respectievelijk ontslagdatum geldende pensioenbedrag.
Hierbij is:
p : het indexcijfer der CAO-lonen volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (categorie volwassen werknemers in het particuliere bedrijf per maand inclusief bijzondere beloningen) op de 1ste juli van het desbetreffende jaar;
q : vorenbedoeld indexcijfer geldend op de laatste peildatum voor de pensioeningangsdatum respectievelijk ontslagdatum.

Maximaal zullen de pensioenen bij aanpassing echter gesteld worden op een bedrag gelijk aan:

$$1,03^t \times (1 + r/12 \times 0,03)$$

maal het op de pensioeningangsdatum respectievelijk ontslagdatum geldende pensioenbedrag.

Hierbij is:

- t : het aantal volle jaren dat deel uitmaakt van de tijd die is gelegen tussen de pensioeningangsdatum respectievelijk ontslagdatum en de desbetreffende 1ste oktober;
- r : het aantal volle maanden dat na bepaling van het aantal volle jaren nog deel uitmaakt van de tijd die is gelegen tussen de pensioeningangsdatum respectievelijk ontslagdatum en de desbetreffende 1ste oktober.

Indien uit het vorenstaande een verlaging der pensioenen zou voortvloeien, wordt deze verlaging niet toegepast.

Ten aanzien van de oud-, of gewezen deelnemer, die na pensionering ongehuwd wordt of gaat huwen, wordt onder het op de pensioeningangsdatum geldend bedrag aan ouderdomspensioen verstaan het bedrag aan ouderdomspensioen, waarop hij/zij ingevolge dit Pensioenreglement op de pensioeningangsdatum aanspraak zou hebben gehad indien hij/zij toen reeds ongehuwd resp. gehuwd was geweest.

2. Het in lid 1 van dit artikel bepaalde is, met terugwerkende kracht tot uiterlijk 1 januari 1992, op overeenkomstige wijze van toepassing op:
  - a. de ingevolge dit Pensioenreglement vóór 1 januari 2002 toegekende premievrije pensioenaanspraken van gewezen deelnemers vanaf de ontslagdatum;
  - b. de vóór 1 januari 2002 toegekende aanspraken op bijzonder partnerpensioen en wel vanaf de datum van beëindiging van het huwelijk of partnerschap;
  - c. de aanspraak op extra pensioen toegekend vóór 1 januari 2002 voortvloeiende uit de waardeoverdracht van pensioenaanspraken aan het Fonds ingevolge de Regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken (zie artikel 3 lid 6 van bijlage A van dit Pensioenreglement) en wel vanaf de datum van waardeoverdracht.
3. Ten aanzien van het partner- en wezenpensioen, dat ingegaan is door overlijden van de deelnemer vóór de pensioendatum én vóór 1 januari 2002, wordt het in lid 1 van dit artikel bepaalde toegepast vanaf de overlijdensdatum. Daartoe dient in lid 1 van dit artikel voor "pensioeningangsdatum" gelezen te worden "overlijdensdatum van de deelnemer".

Artikel 16 Verhoging ingegane pensioenen respectievelijk premievrije pensioenaanspraken vanaf 1 januari 2002 en opgebouwd tot en met 31 december 2020.

1. Op de pensioenrechten ingegaan op of na 1 januari 2002 en de premievrije pensioenaanspraken van gewezen deelnemers met ontslag gegaan op of na deze datum, wordt jaarlijks per 1 januari een toeslag verleend van maximaal de stijging van de (niet afgeleide) CBS prijsindex van oktober, conform het op 28 augustus 2023 vastgestelde indexatiebeleid en voor zover en voor zolang dit kan worden gefinancierd uit de hiertoe bestemde reserve.

2. Het in lid 1 van dit artikel bepaalde is voor degenen die deelnemer zijn op 1 januari 2002 en voor degenen voor wie het deelnemerschap nadien aanvangt, op overeenkomstige wijze van toepassing op:
  - a. de ingevolge dit Pensioenreglement op of na 1 januari 2002 toegekende premievrije pensioenaanspraken van gewezen deelnemers vanaf de ontslagdatum;
  - b. de op of na 1 januari 2002 toegekende aanspraken op bijzonder partnerpensioen en wel vanaf de datum van beëindiging van het huwelijk of partnerschap;
  - c. de aanspraak op extra pensioen toegekend op of na 1 januari 2002 en voortvloeiende uit de waardeoverdracht van pensioenaanspraken aan het Fonds ingevolge de Regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken (zie artikel 3 lid 6 van bijlage A van dit Pensioenreglement) en wel vanaf de datum van waardeoverdracht.
3. Ten aanzien van het partner- en wezenpensioen, dat ingegaan is door overlijden van de deelnemer vóór de pensioendatum én na 1 januari 2002, wordt het in lid 1 van dit artikel bepaalde toegepast vanaf de overlijdensdatum.

Artikel 17 Bijdragen aan pensioenregeling

1. De werkgever en de deelnemer zijn verplicht aan het Fonds een bijdrage te betalen. De bijdrage is een percentage van de pensioengrondslag geldend op de peildatum samenvallend met dan wel onmiddellijk voorafgaande aan de betreffende mutatedatum.
2. De bijdrage van de werkgever bedraagt maximaal 22% van de geldende totale pensioengrondslag. De maandelijkse bijdrage van de deelnemer bedraagt maximaal 7% van 1/12 gedeelte van de voor die deelnemer geldende totale pensioengrondslag. De bijdragen van de deelnemer worden door de werkgever op het maandsalaris ingehouden en aan het Fonds afgedragen.
3. Indien dit budget in enig jaar niet voldoende is om de in artikel 6 genoemde pensioenopbouw te financieren, kan het Bestuur de pensioenopbouw voor dat jaar verlagen tot een bij de premieruimte passend niveau.
4. Voor een deelnemer die een onvolledige dienstbetrekking heeft met een daarbij aangepast salaris, wordt de in de voorgaande alinea omschreven bijdrage herleid tot een bijdrage, die in dezelfde verhouding staat tot de in lid 1 van dit artikel omschreven bijdrage als zijn/haar onvolledige dienstbetrekking tot een volledige dienstbetrekking.
5. Indien het dienstverband van een deelnemer binnen de drempelperiode als bedoeld in artikel 6 lid 3 wordt beëindigd, worden de bijdragen van deze deelnemer gerestitueerd.
6. De uitvoeringsovereenkomst tussen de werkgever en het Fonds is per 31 december 2022 beëindigd. De werkgever is vanaf 1 januari 2023 geen bijdrage meer verschuldigd aan het Fonds.

Artikel 18 Garantiekosten

De garantiekosten voor de verzekering van de pensioenaanspraken en van de pensioenrechten, opgebouwd voor 1 januari 2016, worden gefinancierd vanuit het overrendement van het tot 1 januari 2016 opgebouwde pensioenvermogen in de eindloonregeling.

Artikel 19 Mogelijke wijziging pensioenregeling en kortingsregel

1. De werkgever kan zijn bijdrage aan de kosten van de pensioenregeling als bedoeld in artikel 17 lid 2 verminderen of geheel staken in geval van een ingrijpende wijziging van omstandigheden. Er is onder andere sprake van een ingrijpende wijziging van omstandigheden als het NLR op grond van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 verplicht wordt deel te nemen in een bedrijfstakpensioenfonds, of als het NLR komt te verkeren in een toestand van financieel onvermogen. Indien de werkgever voornemens is van deze bevoegdheid gebruik te maken, zal hij het Bestuur en de (oud-, gewezen) deelnemers hierover onmiddellijk schriftelijk informeren.
Wordt van bovengenoemde bevoegdheid gebruik gemaakt, dan zal het Pensioenreglement aan de gewijzigde omstandigheden worden aangepast, waarbij – behoudens het gestelde in lid 3 van dit artikel – op grond van reeds gedane stortingen verkregen pensioenaanspraken onverkort gehandhaafd blijven.
2. Indien na de inwerkingtreding van dit Pensioenreglement van overheidswege nieuwe wettelijke pensioenregelingen worden ingevoerd dan wel bestaande principieel of structureel worden gewijzigd, kan, voor zover de wet zulks toelaat, de pensioenregeling aan de gewijzigde omstandigheden worden aangepast, waarbij – behoudens het gestelde in het lid 3 van dit artikel – op grond van reeds eerder gedane stortingen verkregen pensioenaanspraken onverkort gehandhaafd blijven.
3. Het bepaalde in de laatste zin van de leden 1 en 2 van dit artikel is niet van toepassing op eventuele toekomstige wijzigingen van de pensioenregeling met betrekking tot de verhoging van ingegane en/of premievrij gemaakte pensioenen, welke wijzigingen evenwel nooit mogen leiden tot lagere aanspraken dan die, welke op grond van reeds eerder gedane stortingen zijn verkregen door oud-deelnemers en/of gewezen deelnemers.
4. In geval de verzekeraar in gebreke blijft kan dat ertoe leiden dat het Fonds onverhoopt moet korten op aanspraken. Bij een dergelijke korting moet aan alle eisen van artikel 134 van de Pensioenwet worden voldaan.
Het Fonds informeert de (oud-, gewezen) deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de werkgever en De Nederlandsche Bank schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.
De vermindering kan op zijn vroegst één maand nadat de (oud-, gewezen) deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de werkgever en De Nederlandsche Bank hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

Artikel 20 Beëindiging deelnemerschap door overlijden of pensionering, uitkering van pensioenen

1. Bij ingang van de uitkeringen worden als bevoorreedden bij de verzekeringen aangewezen:
  - a. voor het ouderdomspensioen : de pensioengerechtigde;

- b. voor het partnerpensioen : de partner;
  - c. voor het wezenpensioen : de kinderen,
- met dien verstande, dat vorengenoemde bevoordeling zich niet verder uitstrekt dan de uit het Pensioenreglement voortvloeiende pensioentoezegging.
2. De uitkering van de pensioenen geschiedt rechtstreeks door de verzekeraar aan de betrokken bevoordeelde(n) en wel aan het einde van elke maand.
  3. In geval van uitbetaling op een buitenlandse bankrekening komen eventuele kosten die de buitenlandse bank in rekening brengt, voor rekening van de pensioengerechtigde.

Artikel 21 Pensioenaanspraken bij beëindiging deelnemerschap vóór pensioendatum

1. In geval van beëindiging van het deelnemerschap vóór de pensioendatum worden de op het leven van de deelnemer gesloten verzekeringen premievrij gemaakt op de eerste van de maand samenvallend met of volgend op de datum van beëindiging van het deelnemerschap, tenzij wegens arbeidsongeschiktheid van de deelnemer vrijstelling van premiebetaling is verleend. In het laatste geval worden de verzekeringen premievrij gemaakt op de datum waarop de premievrijstelling eindigt. Vanaf 1 januari 2023 geldt in aanvulling hierop hetgeen bepaald in artikel 2 lid 3 en lid 4.
2. Afhankelijk van wanneer het deelnemerschap beëindigd is, kan het Fonds de pensioenaanspraken afkopen of (automatisch) overdragen aan de nieuwe pensioenuitvoerder van de gewezen deelnemer. Zie hierover meer uitgelegd in artikel 26 van dit Pensioenreglement.
3. Indien de deelnemer gebruik wenst te maken van het individuele recht op waardeoverdracht zal het Fonds, met inachtneming van de wettelijke voorschriften en eventuele voorschriften van De Nederlandsche Bank hieraan meewerken en kunnen, indien wordt voldaan aan de voorwaarden zoals vastgelegd in de Regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken (zie bijlage A van dit Pensioenreglement), de door de deelnemer opgebouwde pensioenaanspraken worden overgedragen aan de pensioenuitvoerder van de pensioenregeling van de nieuwe werkgever. Door de waardeoverdracht is het Fonds van zijn uit dit Pensioenreglement voortvloeiende verplichtingen jegens betrokkenen gekweten.
4. Als gevolg van de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst tussen werkgever en het Fonds per 31 december 2022, eindigt het deelnemerschap met ingang van 1 januari 2023, tenzij en voor zover sprake is van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in geval van arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 27.

Artikel 22 Vervroegde pensionering

1. Op verzoek van de (gewezen) deelnemer kan de pensioendatum vervroegd worden, voor zover de dan geldende fiscale regelgeving zich hier niet tegen verzet.
2. Vervroegde pensionering is toegestaan vanaf de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de pensionering in wil laten gaan. Vervroegde pensionering meer

- dan vijf jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd is slechts mogelijk indien de arbeidsovereenkomst van de (gewezen) deelnemer met de werkgever is beëindigd.
3. Indien het ouderdomspensioen wordt uitgekeerd vóór de reglementaire pensioendatum, wordt het ouderdomspensioen op basis van een sekseneutrale vervroegingsfactor verlaagd volgens de regels die bij of krachtens de wet worden gesteld. De vervroegingsfactoren worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid door de actuaris van de verzekeraar berekend en door het Bestuur vastgesteld. De vervroegingsfactoren kunnen jaarlijks worden aangepast. De vervroegingsfactoren zijn vastgelegd in artikel 3 van bijlage C van dit Pensioenreglement.
  4. Bij de verlaging van het ouderdomspensioen, zoals bedoeld in lid 3 van dit artikel, blijft de hoogte van het opgebouwde partnerpensioen ongewijzigd.
  5. Vervroeging van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen is uitsluitend toegestaan indien de (gewezen) deelnemer dit ten minste 6 maanden vóór de beoogde ingangsdatum van het ouderdomspensioen schriftelijk heeft gemeld aan het Fonds.
  6. Een eenmaal gemaakte keuze voor vervroeging is onherroepelijk nadat deze is ingegaan.

Artikel 23   Uitgesteld ouderdomspensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid om op de pensioeningangsdatum te kiezen voor een uitgesteld hoger ouderdomspensioen. Het ouderdomspensioen kan worden uitgesteld tot maximaal 5 jaar na de AOW-gerechtigde leeftijd.
2. Het ouderdomspensioen, verkregen als gevolg van uitstel, wordt op basis van een sekseneutrale uitstelfactor verhoogd volgens de regels die bij of krachtens de wet worden gesteld. De uitstelfactoren worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid door de actuaris van de verzekeraar berekend en door het Bestuur vastgesteld. De uitstelfactoren kunnen jaarlijks worden aangepast. De uitstelfactoren zijn vastgelegd in artikel 4 van bijlage C van dit Pensioenreglement.
3. Bij de verhoging van het ouderdomspensioen, zoals bedoeld in lid 3 van dit artikel, blijft de hoogte van het opgebouwde partnerpensioen ongewijzigd.
4. Uitstel van de pensioendatum van het ouderdomspensioen is uitsluitend toegestaan indien de (gewezen) deelnemer dit ten minste 6 maanden vóór de pensioendatum van het ouderdomspensioen schriftelijk heeft gemeld aan het Fonds.
5. Een eenmaal gemaakte keuze voor uitstel is onherroepelijk nadat deze is ingegaan.

Artikel 24   Deeltijdpensioen

1. Een werknemer kan vanaf 5 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd gebruik maken van de mogelijkheid van deeltijdpensioen. Om gebruik te maken van deeltijdpensioen vindt, uiterlijk 6 maanden vóór de gewenste ingangsdatum, overleg plaats tussen de werknemer en de leidinggevende om tot een voor beide acceptabele invulling van het deeltijdpensioen te komen.

Artikel 25 Variatie in hoogte ouderdomspensioen

1. De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid om op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen te kiezen voor een in aanvang hoger ouderdomspensioen. Hierbij geldt het volgende.
  - a. De hogere uitkering geldt voor een periode tot de eerste van de maand waarin de gepensioneerde 70 of 75 jaar wordt.
  - b. De hogere uitkering zal in een vaste verhouding van 100:75 ten opzichte van de lagere uitkering staan; het lagere ouderdomspensioen zal levenslang worden uitgekeerd.
2. De (gewezen) deelnemer heeft tevens de mogelijkheid om, als de pensioeningangsdatum is gelegen voor de AOW-gerechtigde leeftijd, te kiezen voor een in aanvang hoger levenslang ouderdomspensioen, waarbij het volgende geldt:
  - a. Het verschil tussen het hogere en lagere pensioen mag niet meer bedragen dan maximaal het jaarlijkse gezamenlijke pensioen inclusief vakantietoeslag volgens de AOW, waarbij zowel de man als de vrouw de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt;
  - b. De hogere uitkering geldt voor een periode direct aansluitend op de pensioeningangsdatum en wordt uitgekeerd tot de eerste van de maand waarin de gepensioneerde de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt;
  - c. De minimale uitkeringsduur van de hoge uitkering bedraagt twaalf maanden;
  - d. De lagere uitkering mag niet lager zijn dan het in artikel 66 van de Pensioenwet bedoelde bedrag.
3. Het ouderdomspensioen, verkregen als gevolg van variatie, wordt op basis van een seksenutrale variatiefactor berekend volgens de regels die bij of krachtens de wet worden gesteld. De variatiefactoren worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid door de actuaris van de verzekeraar ieder kalenderjaar berekend door het Bestuur vastgesteld. De variatiefactoren zijn vastgelegd in artikel 5 van bijlage C van dit Pensioenreglement.
4. Bij de berekening van het ouderdomspensioen, zoals bedoeld in lid 3 van dit artikel, blijft de hoogte van het opgebouwde partnerpensioen ongewijzigd.
5. De variatie in hoogte van het ouderdomspensioen is uitsluitend toegestaan indien de (gewezen) deelnemer dit ten minste 6 maanden vóór de ingangsdatum van het ouderdomspensioen schriftelijk heeft gemeld aan het Fonds.
6. Een eenmaal gemaakte keuze voor variatie is onherroepelijk nadat deze is ingegaan.

Artikel 26 Afkoop, automatische waardeoverdracht, vervreemden en prijsgeven van pensioen

1. Aanspraken voortvloeiend uit dit Pensioenreglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, behoudens in de gevallen voorzien bij of krachtens de Pensioenwet. Bij de afkoop worden de voorwaarden van de Pensioenwet in acht genomen.

2. De aanspraak op ouderdomspensioen die de gewezen deelnemer heeft behouden bij beëindiging van het deelnemerschap vóór 1 januari 2018 en die de wettelijke afkoopgrens (zie artikel 6 van bijlage C van dit Pensioenreglement) niet te boven gaat, wordt door het Fonds overgedragen aan de eventuele nieuwe pensioenuitvoerder van de gewezen deelnemer. Daarnaast kan het Fonds na twee jaar en 6 maanden na beëindiging van het deelnemerschap, alsmede bij pensioeningang, de betreffende aanspraak op een klein ouderdomspensioen af kopen mits de gewezen deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde daarmee instemt.
3. De aanspraak op ouderdomspensioen die de gewezen deelnemer heeft behouden bij beëindiging van het deelnemerschap ná 1 januari 2018 en die de wettelijke afkoopgrens (zie artikel 6 van bijlage C van dit Pensioenreglement) niet te boven gaat, wordt door het Fonds automatisch overgedragen aan de eventuele nieuwe pensioenuitvoerder van de gewezen deelnemer. Alleen wanneer na minimaal vijf pogingen in vijf jaar (vanaf 1 januari 2019) er nog steeds geen waardeoverdracht heeft kunnen plaatsvinden, alsmede bij pensioeningang, kan het Fonds de betreffende aanspraak op een klein ouderdomspensioen afkopen, mits de gewezen deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde daarmee instemt.
4. Bij de (automatische) waardeoverdracht omschreven in lid 2 en 3 worden eveneens de aanspraken op partner- en wezenpensioen overgedragen. Het bijzonder partnerpensioen wordt niet overgedragen.
5. Indien afkoop van ouderdomspensioen plaatsvindt, zal tegelijkertijd ook de aanspraak op partnerpensioen, wezenpensioen en bijzonder partnerpensioen worden afgekocht.
6. Het Fonds heeft de mogelijkheid om het partnerpensioen van de partner en het wezenpensioen bij ingang van het partnerpensioen respectievelijk het wezenpensioen af te kopen, mits het partnerpensioen de wettelijke afkoopgrens (zie artikel 6 van bijlage C van dit Pensioenreglement) niet te boven gaat. Bij de afkoop worden de voorwaarden van artikel 67 van de Pensioenwet in acht genomen.
7. Het Fonds heeft de mogelijkheid om de aanspraak op bijzonder partnerpensioen van de gewezen partner af te kopen, mits de jaarlijkse aanspraak op bijzonder partnerpensioen op de ingangsdatum de wettelijke afkoopgrens (zie artikel 6 bijlage C van dit Pensioenreglement) niet te boven zal gaan. Bij de afkoop worden de voorwaarden van artikel 68 van de Pensioenwet in acht genomen.
8. Afkoop kan niet plaatsvinden als er op grond van het premievrij gemaakte ouderdomspensioen óf partnerpensioen reeds een uitkering heeft plaatsgevonden.
9. De waarde van de afkoop als bedoeld in de leden 2, 3 en 5 van dit artikel wordt vastgesteld op basis van een sekseneutrale afkoopfactor volgens de regels die bij of krachtens de Pensioenwet worden gesteld. De afkoopfactoren worden op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid door de actuaris van de verzekeraar ieder kalenderjaar berekend.

Artikel 27 Bijzondere bepalingen i.v.m. arbeidsongeschiktheid

1. Indien en zolang de (gewezen) deelnemer, die direct voorafgaande aan de eerste ziektedag, voor zover deze eerste ziektedag gelegen is op of na 1 januari 2021, doch vóór 1 januari 2023, deelnemer was aan de pensioenregeling zoals vastgelegd in dit Pensioenreglement, aansluitend aanspraak heeft op uitkering ingevolge de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (W.I.A.), wordt hij/zij geacht in de zin van dit Pensioenreglement arbeidsongeschikt te zijn. Voor hem/haar gelden dan, in afwijking van de overige artikelen van dit Pensioenreglement, de volgende bepalingen.
2. De mate van arbeidsongeschiktheid wordt vastgelegd met behulp van een validiteitsfactor V volgens de hierna volgende tabel:
indien en zolang de W.I.A.-uitkering gebaseerd is op een arbeidsongeschiktheidspercentage van:

80 en hoger	is V	0
65 – 80		0,275
55 – 65		0,4
45 – 55		0,5
35 – 45		0,6
lager dan 35		1

3. **Bijzondere grondslagen**
Zodra de (gewezen) deelnemer arbeidsongeschikt is, worden voor hem/haar in plaats van de pensioengrondslag als bedoeld in artikel 5 twee andere grondslagen vastgesteld, namelijk een invaliditeitsgrondslag en een validiteitsgrondslag. Bij het vaststellen van deze grondslagen wordt rekening gehouden met redelijke (eventuele) stijgingen van het pensioengevend salaris gelegen tussen de eerste ziektedag en het moment van het vaststellen van deze grondslagen.
Beide grondslagen zullen worden gewijzigd bij verandering van de validiteitsfactor en wel op de peildatum welke volgt op dan wel samenvalt met het tijdstip waarop deze verandering optreedt.
4. **Ontstaan van arbeidsongeschiktheid**
Op het tijdstip waarop de arbeidsongeschiktheid intreedt worden de grondslagen als bedoeld in lid 3 van dit artikel als volgt vastgesteld:
  - a. **Invaliditeitsgrondslag**
Deze grondslag is gelijk aan $(1 - V) \times$ de pensioengrondslag die is vastgesteld krachtens het bepaalde in artikel 5 en voor de (gewezen) deelnemer gold sinds de laatste mutatedatum vóór de intrede van de arbeidsongeschiktheid.
  - b. **Validiteitsgrondslag**
Deze grondslag is gelijk aan de krachtens het bepaalde in artikel 5 vastgestelde pensioengrondslag, geldend sinds de laatste mutatedatum vóór de intrede van de arbeidsongeschiktheid, verminderd met de in sub a van dit lid omschreven invaliditeitsgrondslag.

5. Daling van de validiteitsfactor (stijging van de arbeidsongeschiktheid) tijdens het dienstverband.
Bij daling van de validiteitsfactor worden de grondslagen op de eerstvolgende peildatum als volgt gewijzigd:
  - a. Validiteitsgrondslag
De tot de desbetreffende peildatum geldende validiteitsgrondslag wordt verlaagd door deze te vermenigvuldigen met het quotiënt van de nieuwe validiteitsfactor en de laatstelijk voor de peildatum vastgestelde validiteitsgrondslag.
  - b. Invaliditeitsgrondslag
De tot de desbetreffende peildatum geldende invaliditeitsgrondslag wordt vermeerderd met de onder sub a van dit lid bedoelde verlaging. Indien er sprake is van daling van de validiteitsfactor tot nihil zal de gehele validiteitsgrondslag bij de invaliditeitsgrondslag worden gevoegd.
6. Stijging van de validiteitsfactor (daling van de arbeidsongeschiktheid) tijdens het dienstverband.
Bij stijging van de validiteitsfactor worden de grondslagen op de eerstvolgende peildatum als volgt gewijzigd:
  - a. Invaliditeitsgrondslag
De tot de desbetreffende peildatum geldende invaliditeitsgrondslag wordt verlaagd door deze te vermenigvuldigen met het quotiënt van enerzijds het verschil tussen 1 en de nieuwe validiteitsfactor en anderzijds het verschil tussen 1 en de laatstelijk voor de peildatum vastgestelde validiteitsfactor.
  - b. Validiteitsgrondslag
De tot de desbetreffende peildatum geldende validiteitsgrondslag wordt vermeerderd met de onder sub a van dit lid bedoelde verlaging. Indien er sprake is van stijging van de validiteitsfactor tot 1 zal de gehele invaliditeitsgrondslag bij de validiteitsgrondslag worden gevoegd.
7. Verhoging van validiteitsgrondslag
De validiteitsgrondslag wordt op dezelfde wijze als is aangegeven in artikel 5 aangepast aan de inmiddels voor de deelnemer van kracht geworden algemene loonronden en zijn/haar persoonlijke verhogingen.
8. Berekening van de pensioengrondslag en het pensioen
  - a. Zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt en indien zij op de AOW-gerechtigde leeftijd nog bestaat, is de pensioengrondslag gelijk aan de som van de validiteitsgrondslag en de invaliditeitsgrondslag.
  - b. Het jaarlijks ouderdomspensioen wordt berekend conform artikel 6.
9. Bijdrage
De arbeidsongeschikte deelnemer draagt maximaal 7% bij van de voor hem/haar geldende validiteitsgrondslag.
10. Beëindiging van het dienstverband tijdens arbeidsongeschiktheid

- a. Indien per de datum van beëindiging van het dienstverband de deelnemer geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, wordt dat deel van de pensioenen dat is afgeleid van de validiteitsgrondslag premievrij gemaakt, en wordt de validiteitsgrondslag op nul gesteld.
Dat deel van de pensioenen dat is afgeleid van de invaliditeitsgrondslag wordt op deze datum niet gewijzigd.
Op het deel van de pensioenen dat premievrij is gemaakt is artikel 21 van toepassing.
  - b. Ook na beëindiging van het dienstverband zal ingeval van wijziging van de validiteitsfactor als genoemd in lid 2 van dit artikel, de invaliditeitsgrondslag op de eerstvolgende peildatum worden aangepast door deze grondslag te vermenigvuldigen met het quotiënt van enerzijds het verschil tussen 1 en de nieuwe validiteitsfactor en anderzijds het verschil tussen 1 en de laatstelijk voor de peildatum vastgestelde validiteitsfactor.
  - c. Indien en zodra de invaliditeitsgrondslag na beëindiging van het dienstverband is gewijzigd zoals omschreven in sub b worden de daarvan afgeleide pensioenen (P) krachtens dit Pensioenreglement vastgesteld op basis van deze nieuwe grondslag. Indien op grond van een verhoging van de validiteitsfactor het vorenstaande een verlaging van deze pensioenen (P) tot gevolg heeft wordt het met deze verlaging overeenkomende deel van de pensioenen (P) premievrij gemaakt.
Ook op dit premievrij gemaakte deel van de pensioenen is hetgeen gesteld wordt in de laatste alinea van lid 10 sub a van dit artikel van toepassing, zij het met dien verstande dat de eerste aanpassing zal plaatsvinden op 1 januari onmiddellijk volgende op het tijdstip waarop de validiteitsfactor werd verhoogd.
Indien de validiteitsfactor na beëindiging van het dienstverband daalt, kan dit niet leiden tot lagere vaststelling van de validiteitsfactor dan de validiteitsfactor zoals die gold ten tijde van de beëindiging van het dienstverband.
11. Als gevolg van de beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst tussen werkgever en het Fonds per 31 december 2022 geldt het volgende. Indien
    - a. voor een deelnemer die op 31 december 2022 geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt is; of
    - b. voor een deelnemer wiens eerste ziekte­dag ligt vóór of op 31 december 2022 en waarbij nadien sprake is van aansluitende premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in geval van arbeidsongeschiktheid als bedoeld in dit artikel; de validiteitsfactor na 31 december 2022 wijzigt, zijn de voorgaande leden van dit artikel onverkort van toepassing. In afwijking van de vorige volzin wordt voor de toepassing van dit artikel met betrekking tot de sub a. bedoelde deelnemers een verhoging van de validiteitsfactor voor de toepassing van dit artikel in aanmerking genomen en wordt een verlaging van de validiteitsfactor niet in aanmerking genomen. Het in de vorige volzin bepaalde geldt op overeenkomstige wijze met betrekking tot de sub b. bedoelde deelnemers.
  12. De vrijstelling van premiebetaling eindigt op de vroegste van onderstaande momenten:

- de pensioendatum of de pensioeningangsdatum als die eerder is;
- de 1^e van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 68 jaar wordt;
- de datum waarop de uitkering ingevolge de W.I.A. eindigt.

Artikel 28 Afwijking ten gunste

Het Bestuur kan ten gunste van een deelnemer of een pensioengerechtigde van het bepaalde in dit Pensioenreglement afwijken, indien toepassing hiervan tot onredelijke resultaten zou leiden, zulks onder de voorwaarde, dat de aanspraken van de andere deelnemers en/of pensioengerechtigden niet zullen worden aangetast.

Artikel 29 Overgangsbepalingen

1. Voor degenen die op 31 december 2001 deelnemer waren geldt het volgende: zolang de deelnemer na de pensioeningangsdatum ongehuwd is en geen (geregistreerd) partnerschap als bedoeld in artikel 1 lid 3 is aangegaan, is een alleenstaandenpensioen opgebouwd ter grootte van € 54,43 jaarlijks voor ieder deelnemersjaar gelegen voor 31 december 2001. Voor deelnemersjaren door waardeoverdracht verkregen na 31 december 2001, doch betrekking hebbende op de periode vóór 31 december 2001, worden in het kader van de Wet gelijke behandeling geen rechten op het alleenstaandenpensioen toegekend.
2. Voor degene die na 1 januari 2002 maar vóór 19 december 2002 oud-deelnemer dan wel gewezen deelnemer is geworden, zal het Pensioenreglement worden toegepast alsof hij/zij dat vóór 1 januari 2002 is geworden.
3. Voor degene die vóór 1 januari 2004 reeds
  - een W.A.O.-uitkering ontvangt, of
  - loon ontvangt op grond van de wettelijk verplichte doorbetaling van het loon door de werkgever bij ziekte en in geval van voortduren van arbeidsongeschiktheid een W.A.O.-uitkering zal ontvangen,
 blijft de wijze van vaststelling van de premievrijstelling in het Pensioenreglement van 24 juni 2005 van kracht volgens onderstaande tabel.

80 en hoger	is V	0
65 – 80		0,1875
55 – 65		0,375
45 – 55		0,5
35 – 45		0,625
25 – 35		0,75
15 – 25		0,875
lager dan 15		1

4. Voor degene die op 31 december 2014 deelnemer was geldt het volgende: De tot 31 december 2014 opgebouwde pensioenaanspraken in de eindloonregeling met als pensioendatum de eerste van de maand samenvallend met dan wel eerstvolgend op de

- 65ste verjaardag van de deelnemer blijven behouden en worden op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen omgerekend naar de daadwerkelijke ingangsdatum.
5. Voor degene die op 31 december 2017 deelnemer was geldt het volgende:
De van 1 januari 2015 tot 31 december 2017 opgebouwde pensioenaanspraken met als pensioendatum de eerste van de maand samenvallend met dan wel eerstvolgend op de 67ste verjaardag van de deelnemer blijven behouden en worden op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen omgerekend naar de daadwerkelijke ingangsdatum.
  6. Indien de werknemer op 1 januari 2016 18 jaar of ouder is maar jonger dan 21 jaar, wordt hij/zij op 1 januari 2016 als deelnemer toegelaten.
  7. Voor degenen wiens eerste ziekte dag is gelegen vóór 1 januari 2021 en die direct voorafgaande aan de eerste ziekte dag deelnemer waren aan de pensioenregeling die gold op 31 december 2020, geldt – indien zij vervolgens arbeidsongeschikt worden – dat de vrijstelling van premiebetaling wordt bepaald op basis van de pensioenregeling die gold op 31 december 2020.

Artikel 30 Bijzondere overgangsbepalingen m.b.t. pensioenregeling vóór 1 januari 1975

1. Overgangsbepalingen m.b.t. de grootte der pensioenen
Voor degenen, die op 1 januari 1975 en voordien deelnemer waren, gelden de volgende overgangsbepalingen:
  - a. indien en zolang het ouderdomspensioen, dat op de dag voorafgaand aan die waarop dit Pensioenreglement in werking treedt volgens de toen geldende regeling en het toen geldende pensioengevende salaris voor de deelnemer bij de verzekeraar was verzekerd, hoger is dan het ouderdomspensioen bepaald op basis van de in dit Pensioenreglement neergelegde regeling, blijft de aanspraak op het hogere ouderdomspensioen voor de deelnemer gehandhaafd.
Onder het bedrag dat op die datum verzekerd was, wordt verstaan het bedrag dat, bij ongewijzigde premiebetaling tot de toenmalige pensioendatum, op die pensioendatum wordt uitgekeerd.
  - b. bij beëindiging van de deelneming vóór de toen geldende pensioendatum anders dan door overlijden blijft, indien en zolang m/n maal het ouderdomspensioen, dat voor de deelnemer verzekerd was op de dag voorafgaand aan die waarop dit Pensioenreglement in werking treedt, hoger is dan het ouderdomspensioen bepaald op basis van artikel 21 dan wel artikel 27 van dit Pensioenreglement, de hogere aanspraak voor de gewezen deelnemer gehandhaafd.
Hierbij is:
    - m : het aantal jaren gelegen tussen de datum van aanvang van de deelneming aan het Fonds en de datum van beëindiging van de deelneming;
    - n : het aantal jaren gelegen tussen de datum van aanvang van de deelneming aan het Fonds en de toen geldende pensioendatum, met dien verstande dat:
      1. ten hoogste 40 jaren in aanmerking worden genomen;

2. de jaren in volle maanden nauwkeurig worden bepaald;
  3. de datum van aanvang van de deelneming is de datum waarop de deelnemer krachtens het vóór die datum geldende Pensioenreglement deelnemer geworden, zulks met dien verstande dat, indien de deelnemer gebruik heeft gemaakt van de hem/haar in lid 3 van dit artikel geboden mogelijkheid meer deelnemerstijd te verkrijgen, deze extra deelnemerstijd wordt bijgeteld.
- c. ten aanzien van het partner- en wezenpensioen vindt het onder sub a van dit lid en sub b van dit lid bepaalde overeenkomstige toepassing.
2. In artikel 15 wordt onder de ingevolge dit Pensioenreglement toegezegde pensioenen niet verstaan de pensioenen, die voortvloeien uit toepassing per 1 januari 1975 van de in lid 1 van dit artikel bedoelde overgangsbepaling.
  3. Voor de deelnemer, die bij de inwerkingtreding van het Pensioenreglement van 1 januari 1975 gebruik heeft gemaakt van de destijds geboden mogelijkheid meer deelnemerstijd te krijgen, wordt deze extra deelnemerstijd in aanmerking genomen bij de berekening van de grootte van het ouderdomspensioen:
    - a. ingevolge artikel 6, en
    - b. ingevolge de op 31 december 1974 geldende pensioenregeling.

Artikel 31 Opheffing van Fonds

1. Bij opheffing van het Fonds zullen de deelnemers ten aanzien van wie de pensioenregeling niet in enigerlei andere vorm wordt voortgezet, voor wat betreft deze pensioenregeling behandeld worden als waren zij uit de dienst van de werkgever ontslagen.
2. In geval van opheffing van het Fonds draagt het Fonds de verzekeringen over aan een pensioenuitvoerder in de zin van artikel 1 van de Pensioenwet.

Artikel 32 Klachtenregeling

Ten aanzien van de toepassing en administratieve uitvoering van dit Pensioenreglement bestaat voor belanghebbenden de mogelijkheid tot het indienen van een klacht conform de Klachtenregeling van het Fonds (zie bijlage B van dit Pensioenreglement).

Artikel 33 Inwerkingtreding Pensioenreglement, vaststelling

1. a. Dit Pensioenreglement treedt in werking op 1 januari 2023.
De factoren vastgesteld in bijlage C van dit Pensioenreglement zijn eveneens van toepassing op degenen die op deze datum gewezen deelnemer waren of het daarna worden.
- b. Artikel 5 lid 5 inzake de berekeningsmethode van de franchise is op 25 juni 2004 gewijzigd. Per 1 juni 2004 is alleen het "10/7 maal het tot een jaarbedrag herleid ouderdomspensioen als genoemd in artikel 9 lid 5 sub b AOW" gedeelte van de

berekeningsmethode in werking getreden. Per 1 januari 2005 is de hele berekeningsmethode in werking getreden.

- c. Het bepaalde in artikel 15 lid 1 is evenwel ook van toepassing voor gewezen deelnemers die aan de van 1 januari 1975 tot 1 januari 2002 geldende pensioenregeling van het Fonds hebben deelgenomen, met dien verstande dat voor hen in het voornoemde artikel bij de definiëring van t en r gelezen dient te worden: - voor het woord "ontslagdatum": "1 januari 1992 of latere ontslagdatum".
2. Per 1 januari 2023 is het oude Pensioenreglement 2022 zoals vastgesteld d.d. 24 februari 2022 vervallen en vervangen door dit Pensioenreglement. Per 1 januari 2023 geldt derhalve enkel nog onderhavig Pensioenreglement.
3. Dit Pensioenreglement is vastgesteld door het Bestuur op 21 september 2023.

Bijlage A   Regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken

Artikel 1   Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- waardeoverdracht   : overdracht van de afkoopwaarde van de pensioenaanspraken ter verwerving van overeenkomstige aanspraken in de pensioenregeling van het pensioenfonds van de nieuwe werkgever overeenkomstig het bepaalde in artikel 71 van de Pensioenwet.

Artikel 2   Waardeoverdracht

1. Bij beëindiging van de deelname aan de pensioenregeling vóór de reglementaire pensioendatum behoudt de gewezen deelnemer de tot dat moment op grond van dit Pensioenreglement opgebouwde pensioenaanspraken.
2. Waardeoverdracht is mogelijk indien de deelname op of ná 8 juli 1994 is beëindigd. Deze deelname hoeft niet aansluitend te zijn aan de deelname aan een andere pensioenregeling.
3. Waardeoverdracht is verder slechts mogelijk in de situaties die in artikel 71 t/m 92 van de Pensioenwet worden genoemd.
4. Vaststelling van de afkoopwaarde en de procedure bij overdracht gebeurt overeenkomstig de ter zake geldende wettelijk voorschriften. Deze liggen ter inzage bij de secretaris van het Fonds.

Artikel 3   Procedure waardeoverdracht nieuwe deelnemer

1. De nieuwe deelnemer ontvangt bij aanvang van de deelname aan het Fonds alle benodigde informatie en formulieren van de werkgever omtrent de mogelijkheid tot waardeoverdracht.
2. De deelnemer dient een verzoek in bij het Fonds tot berekening van het pensioen dat als gevolg van waardeoverdracht wordt verkregen, door middel van het formulier "Waardeoverdracht pensioenrechten", onder vermelding van het pensioenuitvoerder van de vorige werkgever.
3. De overdragende pensioenuitvoerder verstrekt op verzoek van het Fonds een opgave aan het Fonds van:
  - a. de afkoopwaarde;
  - b. de nominale pensioenaanspraken waarop de afkoopwaarde is gebaseerd;
  - c. de wijze waarop deze aanspraken in de pensioenregeling, ondergebracht bij het overdragende uitvoeringsorgaan, worden aangepast;
  - d. de fictieve afkoopwaarde, voor zover van toepassing;
  - e. de pensioendatum;

- f. alle overige informatie die van belang is voor de waardeoverdracht.
4. Binnen twee maanden na ontvangst van de opgave van het overdragende pensioenuitvoerder zal het Fonds een opgave aan de deelnemer doen van de aanspraken die voortvloeien uit de waardeoverdracht en de wijze waarop de aanspraken in de pensioenregeling zullen worden ondergebracht.
5. Binnen twee maanden na het verstrekken van de opgave als genoemd in lid 4 van dit artikel dient de deelnemer schriftelijk te bevestigen of hij gebruik wil maken van de mogelijkheid tot waardeoverdracht.
6. De overgedragen pensioenaanspraken worden geacht te zijn verkregen in dienst van de werkgever. De overgedragen afkoopwaarde wordt omgezet in een aantal extra deelnemersjaren, waarbij de hoogte van het aanvangssalaris als uitgangspunt geldt.

Artikel 4 Overdracht (bijzonder) partnerpensioen

Waardeoverdracht van de afkoopwaarde in de zin van artikel 71 Pensioenwet van het partnerpensioen is alleen mogelijk na schriftelijke instemming van de echtgenoot/echtgenote of partner. De waarde van eventuele aanspraken op bijzonder partnerpensioen kan niet worden overgedragen.

Artikel 5 Procedure waardeoverdracht vertrekkende deelnemer

1. Waardeoverdracht voor een vertrekkende deelnemer is slechts mogelijk indien er sprake is van beëindiging van het dienstverband anders dan wegens pensionering of overlijden. Bovendien is waardeoverdracht in de zin van artikel 71 van de Pensioenwet niet mogelijk indien het dienstverband van de vertrekkende deelnemer is beëindigd ná 1 januari 2018 en de aanspraak op ouderdomspensioen van de vertrekkende deelnemer de wettelijke afkoopgrens (zie artikel 6 van bijlage C van dit Pensioenreglement) niet te boven gaat.
2. De deelnemer ontvangt bij beëindiging van het dienstverband alle benodigde informatie omtrent het recht op waardeoverdracht en het formulier "Melding uitdiensttreding". Dit formulier dient te worden overlegd aan de nieuwe werkgever ten einde de aanspraken die zijn verworven bij het Fonds over te dragen.
3. Bij vaststelling van de afkoopwaarde worden de extra deelnemersjaren die verkregen zijn uit waardeoverdracht van de tijdens het dienstverband met de vorige werkgever verkregen aanspraken mede in aanmerking genomen.

Artikel 6 Gevolgen waardeoverdracht

1. Door overdracht van de afkoopwaarde komen de aanspraken uit hoofde van de vorige pensioenregeling te vervallen.
2. De regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken is vastgesteld door de deelnemersvergadering van 29 september 1995 en werkt terug tot 8 juli 1994.

3. De regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken is met ingang van 1 januari 2002 gewijzigd, welke wijziging is vastgesteld in de Algemene Deelnemersvergadering van 18 januari 2002.
4. De regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken is wegens de opheffing van Het Circuit per 1 juni 2005 aangepast. Deze wijziging is vastgesteld in de Algemene Deelnemersvergadering van 23 juni 2006 en werkt terug tot 1 juni 2005.
5. Tot 1 januari 2007 geldt dat waardeoverdracht voor een vertrekkende deelnemer niet kan plaatsvinden indien de deelname aan de pensioenregeling korter dan één jaar is geweest en terugbetaling van de deelnemersbijdrage heeft plaatsgevonden.
6. De regeling waardeoverdracht pensioenaanspraken is wegens de Pensioenwet per 1 januari 2007 aangepast. Deze wijziging is vastgesteld in de Algemene Deelnemersvergadering van 22 juni 2007 en werkt terug tot 1 januari 2007.

Bijlage B Klachten- en geschillenregeling Stichting Pensioenfonds NLR

Artikel 1 Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- Fonds : de “Stichting Pensioenfonds van de Stichting Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium”;
- Bestuur : het Bestuur van het Fonds;
- verzekeraar : de levensverzekeringsmaatschappij – in het bezit van een vergunning van De Nederlandse Bank – waarbij het Fonds de uit dit Pensioenreglement voortvloeiende pensioenaanspraken geheel of gedeeltelijk heeft verzekerd;
- belanghebbende : persoon die uit hoofde van de Statuten en/of het Pensioenreglement rechten kan ontlenen of meent te kunnen ontlenen jegens het Fonds;
- klacht : klacht van een belanghebbende over de wijze waarop de administratieve uitvoering van zijn pensioenaanspraken gebeurt of de wijze waarop de Statuten en Reglementen van het Fonds zijn of zullen worden toegepast of de handelwijze van de verzekeraar, waarbij de belanghebbende zich op het standpunt stelt dat hij in zijn rechten jegens het Fonds is of zal worden geschaad; als klacht in de zin van dit Pensioenreglement wordt niet aangemerkt een geschil dat met de belanghebbende is gerezen in de uitoefening van diens lidmaatschap van het Bestuur.
- Geschil : een verschil van inzicht tussen een belanghebbende en het Fonds over de toepassing dan wel de interpretatie van de door het Fonds die door de betrokken belanghebbende als onjuist wordt ervaren.

Artikel 2 Klachten- en geschillenprocedure

1. Indien bij een belanghebbende een klacht of geschil is ontstaan kan hij zijn standpunt schriftelijk kenbaar maken aan de voorzitter en de secretaris van het Bestuur.

Artikel 3 Behandeling van de klacht

1. De belanghebbende ontvangt binnen vier weken nadat hij de klacht heeft ingediend een gemotiveerde reactie.
2. Indien de belanghebbende geen genoegen neemt met de op zijn klacht ontvangen reactie is hij gerechtigd om zich binnen vier weken door middel van een schriftelijk en gemotiveerd bezwaarschrift tot het Bestuur te richten.

3. Het Bestuur is gehouden om een nader onderzoek naar de feiten in te stellen en daarbij het beginsel van hoor en wederhoor toe te passen, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk. Desgevraagd stelt het Bestuur de belanghebbende in de gelegenheid te worden gehoord tijdens de eerstvolgende reguliere bestuursvergadering of indien het spoedeisende karakter van het geschil dit vergt, een extra bestuursvergadering.
4. Zo spoedig mogelijk na het onderzoek van de feiten, doch ten minste binnen uiterlijk drie maanden nadat het bezwaarschrift is ingediend, brengt het Bestuur zijn definitieve beslissing schriftelijk ter kennis van de belanghebbende. Het Bestuur doet zijn beslissing vergezeld gaan van een uiteenzetting omtrent de in artikel 3 van de klachtenregeling genoemde mogelijkheid om het geschil voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen of aan de burgerlijke rechter.

Artikel 4 Ombudsman pensioenen

1. Indien de belanghebbende zich niet kan vinden in de uitkomst van de in artikel 2 van de klachtenregeling genoemde procedure kan hij zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen.
2. Het Fonds acht zich gehouden aan de aanwijzingen die de Ombudsman pensioenen geeft aan het Fonds, tenzij het Bestuur van oordeel is dat zwaarwegende argumenten zich daartegen verzetten.

Bijlage C Parameters 2023

De factoren in deze bijlage zijn de factoren die in 2023 van toepassing zijn. Deze bijlage wordt jaarlijks vernieuwd.

Artikel 1 Uitrustfactoren van ouderdomspensioen in extra partnerpensioen

De sekseneutrale uitrustfactoren van levenslang ouderdomspensioen in extra partnerpensioen zijn als volgt vastgesteld.

Periode	Uitrustfactor van ouderdomspensioen
Voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar	0,28400
Voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar	0,30300
Voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 68 jaar	0,31400

Een uitrustfactor is het aantal euro's ouderdomspensioen (OP) dat uitgeruild wordt voor 1 euro partnerpensioen (PP).

Voorbeeld voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar:

€ 303,00 OP geeft € 1.000,00 PP

Artikel 2 Uitrustfactoren van partnerpensioen in extra ouderdomspensioen

De sekseneutrale uitrustfactoren van partnerpensioen in extra levenslang ouderdomspensioen zijn als volgt vastgesteld:

Periode	Uitrustfactor van partnerpensioen	Uitrustpercentage van partnerpensioen
Tot en met 31 december 2014 voor partnerpensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar	0,2286	16,00%
Van 1 januari 2015 t/m 31 december 2017 voor partnerpensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar	0,2429	17,00%
Vanaf 1 januari 2018 voor partnerpensioen met pensioenrichtdatum 68 jaar	0,2500	17,50%

Een uitrustfactor is het aantal euro's levenslang ouderdomspensioen (OP) dat verkregen wordt bij uitrust van 1 euro partnerpensioen (PP).

Voorbeeld voor partnerpensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar:

€ 1.000,00 PP geeft € 242,90 OP

Artikel 3 Vervroegingsfactoren

De sekseneutrale vervroegingsfactoren van levenslang ouderdomspensioen zijn als volgt vastgesteld.

Periode	Vervroeging in jaren	Vervroegingsfactor van ouderdomspensioen
Van 1 januari 2005 t/m 31 december 2014 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar	1	0,9484
	2	0,9007
	3	0,8489
	4	0,8015
Van 1 januari 2015 t/m 31 december 2017 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar	1	0,9444
	2	0,8934
	3	0,8473
	4	0,8055
	5	0,7595
	6	0,7176
Vanaf 1 januari 2018 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 68 jaar	1	0,9421
	2	0,8893
	3	0,8417
	4	0,7986
	5	0,7594
	6	0,7163
	7	0,6769

De vervroegingsfactoren worden pro rata op maandbasis toegepast.

Voorbeeld voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar:

€ 1.000,00 Levenslang ouderdomspensioen op 67-jarige leeftijd kan worden vervroegd tot € 805,50 (= € 1.000,00 x 0,8055) levenslang ouderdomspensioen vanaf 63-jarige leeftijd.

Artikel 4 Uitstelfactoren

De sekseneutrale uitstelfactoren van levenslang ouderdomspensioen zijn als volgt vastgesteld.

Periode	Uitstel in jaren	Uitstelfactor van Ouderdomspensioen
Van 1 januari 2005 t/m 31 december 2014 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar	1	1,0566
	2	1,1194
	3	1,1881
	4	1,2638
	5	1,3477
Van 1 januari 2015 t/m 31 december 2017 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar	1	1,0614
	2	1,1302
	3	1,2061
Vanaf 1 januari 2018 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 68 jaar	1	1,0642
	2	1,1363

De uitstelfactoren worden pro rata op maandbasis toegepast.

Voorbeeld voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar:

€ 1000,00 Levenslang ouderdomspensioen op 65-jarige leeftijd kan worden uitgesteld tot € 1.347,67 (= € 1.000,00 x 1,3477) levenslang ouderdomspensioen vanaf 70-jarige leeftijd.

Artikel 5 Variatiefactoren van ouderdomspensioen in hoog/laag ouderdomspensioen

De sekseneutrale variatiefactoren van levenslang ouderdomspensioen in hoog/laag ouderdomspensioen in verhouding 100:75 zijn als volgt vastgesteld.

Periode	Variatiefactor van ouderdomspensioen voor hoog ouderdomspensioen tot leeftijd 70	Variatiefactor van ouderdomspensioen voor laag ouderdomspensioen tot leeftijd 75
Van 1 januari 2005 t/m 31 december 2014 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar	1,2164	1,1403
Van 1 januari 2015 t/m 31 december 2017 voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 67 jaar	1,2484	1,1587
Vanaf 1 januari voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 68 jaar	1,2680	1,1698

Voorbeeld voor ouderdomspensioen met pensioenrichtdatum 65 jaar:

€ 1000,00 Levenslang ouderdomspensioen op 65-jarige leeftijd kan worden uitgeruild tegen € 1.216,37 (= € 1000,00 x 1,2164) ouderdomspensioen vanaf 65-jarige leeftijd tot

70-jarige leeftijd en € 912,28 (= € 1.216,37 x 0,75) levenslang ouderdomspensioen vanaf 70-jarige leeftijd.

Artikel 6 Afkoopgrens/ grens automatische waardeoverdracht

De wettelijke afkoopgrens voor het afkopen van aanspraken op ouderdomspensioen of partnerpensioen bedraagt € 594,89 per 1 januari 2023. Dezelfde grens geldt voor de vaststelling of een pensioen in aanmerking komt voor automatische waardeoverdracht.

Artikel 7 Maximum pensioengevend salaris

Het fiscaal maximum pensioengevend salaris bedraagt € 128.810,- per 1 januari 2023.
sOp S